

grebih, v koralih in pridigah, ob rudarskih praznikih in v novoletnih voščilih. Kot naslov in spoznavni znak, kot simbol pripadnosti k rudarskemu poklicu in življenju ga je najti na zastavah in spominskih znakih, na zgradbah in uporabnih predmetih od okrasnega orožja do pip. Imena rudnikov, krajev, ulic, rodbin, podjetij, gostiln, lekarn in kino dvoran pa imena raznih združb do naslovov časopisov, glasil, založb in romanov nosijo naziv Glückauf. Razna rekla, številni sestavki v ljudskem, v rudarskih krajih nastalem izročilu se okoriščajo z njim. Z vso skrbjo je avtor zbral primere od — v tem pogledu zlasti značilne — bidermajerske poezije do modernih pesnikov in piscev. V poglavja so razvrščeni po posameznih področjih, nanizani primeri preteklih obdobij in današnje, zlasti v Porurju razširjene rabe.

Z W. H. Riehlmom si avtor v zaključnem poglavju zastavlja vprašanje o smiselnosti raziskave teh »majhnih stvari«. Nedvomno pravilen je njegov pritrdilni odgovor glede na pogoj, da se tako raziskavanje poveže s celotno sliko socialnega in kulturnega dogajanja v obravnavanem obdobju. To načelo je avtor vsaj v večini poglavij skušal slediti. Drugo je vprašanje, koliko se mu je pri tem sledenju socialno kulturnega pomena rudarskega pozdrava v izraznem in oblikovnem smislu uspelo približati. Pogoj za to bi bil, kakor pravi pisec na uvodnih straneh, v zastavljanju in reševanju vprašanja o »življenjski resničnosti«, sredi katere neki kulturni element nastane, živi ter se vsebinsko in oblikovno spreminja. Res je, da se v stopnji izrazne moči, v načinu tega izraza, v prostoru njegove razširjenosti »zrcalijo vsakokratni socialni in kulturni pogoji«. Vendar pa je ta »odsev morda prav zaradi shematske razdelitve snovi po pojavnih področjih in s tem razbite razvojne slike vse preveč medel, in nam je lahko samo žal, da ni ob obilici gradiva, s katerim avtor razpolaga, skušal vsaj karakterističnejše točke v razvoju rudarstva na obravnavanem območju osvetliti tudi s socialne, in seveda tudi ekonomske strani. Tako bi ta obojestranska osvetlitev koristila bralcu, koristila pa bi nedvomno tudi piscu, ker bi mu omogočila trdnjše in globlje utemeljevanje snovi, ki jo obravnava. Toda tudi taka kot je, nudi knjiga širok vpogled v etnografski pomen rudarstvene problematike in je lahko koristna spodbuda za načetje podobne obdelave tudi pri nas.

Slavko Kremenšek

Oskar Moser, Von Tanzburschen und Tanzschaffern. Einige Beiträge zur Geschichte der Tanzsitten und des Volkstanzes in Kärnten. Von —. Sonderdruck aus Kärntner Museumsschriften XIX, Tanz und Brauch, Klagenfurt 1939, 137—172.

Uvodoma avtor obsežno prikazuje problematiko, o kateri razpravlja. Pri tem se objektivno zadržuje pri raznih slovenskih koroških ljudskih običajih. Prav nadrobno obravnava Zegen pri Zilji in navaja tudi ustrezno slovensko literaturo (U. Jarnik, M. Majar Ziljski, B. Orel, F. Marolt idr.). Pravilno navaja, da pomeni »Zeche« isto kot ziljanska »Konta« (prim. ital. »conto«!). Važen doprinos pomeni obravnavanje ohranjenih ziljanskih običajev v zvezi z nekdanjim žamerstvom (windische Säumer). Nadaljnja poglavja obravnavajo: 1. Prepovedi in omejitve plesanja, 2. Plesni termini in prostori za plesanje in 3. Plesni mojstri in starejši plesni običaji. Pri tem se opira tudi na gradivo iz teže pristopnih virov, kot so deželni arhiv, arhiv deželne vlade, protokoli deželnega in državnega sodišča in sveta v Celovcu. Iz njih navaja mnogo nadrobnosti o raznih navadah pri plesih in plesnih običajih za starejšo dobo, iz katere imamo tako pičla poročila o plesanju. S tem je prispeval važen doprinos etnologiji, kar bo v veliki meri moglo koristiti tudi naši znanosti o ljudski kulturi.

Radoslav Hrovatin